

СТАНОВИЩЕ

от д-р Мартин Кирилов Белов

доцент в Юридическия факултет на СУ "Св. Кл. Охридски

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“

в СУ „Св. Климент Охридски“

област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление

3.6. Право (Конституционно право)

1. Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ, бр. 65 от 28.7.2023 г., е за нуждите на Юридическия факултет на СУ "Св. Кл. Охридски", по професионално направление 3.6. Право (Конституционно право). Член съм на състава на научното жури по конкурса въз основа на Заповед № РД - 38-485/08.08.2023 г. Възложено ми е да напиша становище.

2. Информация за кандидатите в конкурса

В обявения конкурс участва само един кандидат. Това е гл. ас. д-р Пламена Димитрова Пенова. Пламена Пенова е преподавател в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Тя е магистър по право (2007 г.) на СУ „Св. Кл. Охридски“. През 2013 г. тя става доктор по право на СУ „Св. Кл. Охридски“. Темата на нейната дисертация е „Местното самоуправление в българския конституционен модел след 1991 г.“. Д-р Пенова работи в Юридическия факултет на Софийския

университет „Св. Кл. Охридски“ от 2015 г., когато е избрана да заеме академичната длъжност „главен асистент“.

Пламена Пенова е и преподавател в Академията на МВР. Там тя работи от 2014 г. последователно като хоноруван асистент, асистент и главен асистент към катедра Публичноправни науки на АМВР.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Въз основа на предоставените от кандидата по конкурса документи може да се достигне до извода, че д-р Пламена Пенова отговаря на съществуващите законови изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Тя притежава изискуемите образователна степен „магистър“ и образователно-научна степен „доктор“, заема академичната длъжност „главен асистент“ и е представила монографичен труд. Представените от кандидата доказателства показват, че са изпълнени и допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“. По-конкретно кандидатът събира следните точки по показатели:

- Показател А – 50 т.;
- Показател В – 100 т.;
- Показател Г – 185 т.;
- Показател Д – 90 т.,
- Общо 425 т.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл. ас. д-р Пламена Пенова е преподавател в катедра „Конституционно право“ на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Тя води лекции и упражнения пред студенти от специалностите „Международни отношения“ и „Право“ по основни дисциплини в обучението по Конституционно право. Това са „Конституционно право“, а от 2023 г. и „Парламентарно право“. Пламена Пенова преподава и в Академията на МВР.

Посочените данни показват, че кандидатът притежава опит, позволяващ му да за заемане на академичната длъжност „доцент“ по 3.6. Право (Конституционно право).

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

5.1. Основни направления и научни и/или научно-приложни резултати в изследователската дейност

Д-р Пламена Пенова участва в конкурса с монография, 4 студии и 5 статии. Публикациите са разработени в периода 2014- 2023 г. Те са релевантни за конкурса. Представените за участие в конкурса научни публикации отговарят на установените стандарти в българската научна общност. Те допринасят за развитието на познанието за българското конституционно право в области с практическо значение. Публикациите са основно в три насоки. Те касаят местното самоуправление (тема, по която д-р Пенова работи още от времето на докторската си дисертация), парламентарното право и конституционното положение на правителството.

5.2. Преценка на монографията („Министерският съвет в българския парламентарен модел“)

Хабилитационният труд, представен от гл. ас. д-р Пламена Пенова за участие в конкурса за доцент е на тема „Министерският съвет в българския парламентарен модел“. Хабилитационният труд, публикуван през 2023 г. е в обем от 556 страници. Цитираната литература е предимно на български език. Има цитирани съчинения и на руски и английски език.

Избраната тема е централна и класическа за конституционното право. Тя следва утвърдения в българската научна литература институционалистко-позитивистки подход към конституционните феномени. Темата има познавателен потенциал. Тя би била полезна както за учени, така и за студенти по Конституционно право на Република България, тъй като представя по ясен и систематичен начин традиционен, но значим проблем. При това, проблемът е и със съществено значение за практиката.

Глава първа от книгата е посветена на парламентарното управление в България. Тя извежда особеностите на парламентарното управление в България. Това е тема, която е обект на систематичен, траен и традиционен интерес в българската конституционна теория.

Д-р Пенова прилага утвърден и често използван в българската теория подход за изследване на междуинституционалните взаимодействия. По-конкретно, тя разглежда отношенията на Министерския съвет с Народното събрание, президента, Конституционния съд и органите на съдебната власт.

Втората глава ни представя конституционното положение на правителството в съвременния български конституционен модел. Изведено е понятие за правителство. Анализирани са видове правителства, процедурата за образуване на правителство, срокът на пълномощията, структурата и съставът на Министерския съвет, както и конституционния статус на министрите.

Трета глава изследва компетентността, дейността и актовете на Министерския съвет. Представени са компетентността и функциите на Министерския съвет, неговите правомощия и актове. Внимание е отделено и на процедурни аспекти в дейността на Правителството. По-конкретно, авторът ни запознава с организацията и реда на дейност на Министерския съвет и използваните в този контекст процедури.

Четвърта глава се фокусира върху отговорността на правителството. В самостоятелни раздели са изследвани парламентарния контрол, отговорността на правителството и отговорността на министрите.

От структурна гледна точка монографията включва също така въведение и заключение.

Монографията „Министерският съвет в българския парламентарен модел“, с която д-р Пенова участва в настоящия конкурс за „доцент“ по Конституционно право е написана ясно, разбираемо и четивно. Тя е логично структурирана. Книгата е информативна и би била полезна за студентите по Конституционно право и Парламентарно право.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Съвкупната преценка на научните публикации на д-р Пламена Пенова води до следните изводи. Кандидатът изследва централни институти на конституционното право по ясен, разбираем и логичен начин. Тя се насочва към практически значими теми с утвърдено и установено място в

българския дебат. Научните публикации на д-р Пенова са четивни, разбираеми са за студентите и за по-широката аудитория. Те изясняват въпроси, които имат практическо значение.

В своята съвкупност научните и научно-приложни приноси на д-р Пенова ѝ позволяват да изпълни законовите изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“ по Конституционно право.

7. Критични бележки и препоръки

Въз основа на представените за участие в конкурса публикации могат да се отправят две препоръки към кандидата за доцент по Конституционно право д-р Пламена Пенова. На първо място, добре е да се използва повече съвременна литература на чужди езици по темите на изследване. Кандидатът е запознат с дебатите в българската теория, но е желателно да интегрира разработките си в контекста на протичащите актуални дебати в европейската и световна теория.

Второ, бих препоръчал по-ясно извяване на лично мнение и на критичен подход към изследваните феномени. Разработките на д-р Пенова са по-скоро дескриптивни и е желателно за в бъдеще тя да ни предложи проблемно ориентиран анализ, основан на заявена ясна авторова позиция с добавена теоретична стойност.

Посочените критични бележки не омаловажават приносите на д-р Пенова, позволяващи положителна оценка на нейната кандидатура за доцент. Те имат за цел да бъдат от полза за по-нататъшното ѝ научно развитие.

8. Заключение

Кандидатът по конкурса д-р Пламена Пенова е утвърден преподавател по Конституционно право. Хабилитационният ѝ труд и представените за участие в конкурса студии и статии доразвиват и обогатяват българската научна дискусия. Те могат да бъдат от полза и за студенти и практики. Считаю, че Пламена Пенова отговаря на условията по Закона за развитие на академичния състав.

Затова препоръчвам на научното жури да избере и да предложи гл. ас. д-р Пламена Пенова за заемане на академичната длъжност „доцент“ по обявения от Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ конкурс по професионално направление 3.6. Право (Конституционно право), обявен в Държавен вестник, бр. 65 от 28.7.2023 г.

гр. София

09.11.2023 г.

доц. д-р Мартин Белов